

Zdeněk Vermouzek

**Role nevládních organizací
v ochraně přírody**

O čem to bude?

1. Role NGO
2. Monitoring
3. Občanská věda
4. Občanskovědní monitoring ptáků

Nevládní neziskové organizace

- NNO (česky), NGO (anglicky)
- spolky
- nadace
- ústavy

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Role NGO v ochraně přírody

- praktická ochrana přírody

Role NGO v ochraně přírody

- praktická ochrana přírody
- pozemkové spolky

Role NGO v ochraně přírody

- praktická ochrana přírody
- pozemkové spolky
- hlídací psi

Krajský úřad Ústeckého kraje

Dokladní je zápisem občanského sdružení
Podpisová: RNDr. Tomáš Burian
Organizační: 1151285
Běžná č. účt.: ÚSA Ústecký kraj
Vydání: 25.09.2020 08:14:56
Dělník: jandova.j@kr-ustecky.cz

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
odbor životního prostředí a zemědělství

Dle rozdělovníku

Datum: 24. 9. 2020
Spisová značka: KUUK/146095/2020/ZD-65
Jednací číslo: KUUK/146197/2020
Využije / e-mail: jandova.j@kr-ustecky.cz

Oznámení o zahájení správního řízení o povolení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako správní orgán příslušný dle ustanovení § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), oznamuje účastníkům řízení podle § 47 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“), spolkům v souladu s § 70 zákona a obcím dle § 71 zákona, že na žádost společnosti

NGROTEAM Černochoch s.r.o., Pátek 35, 439 08 Pátek, IČ: 28747399
bylo zahájeno řízení ve věci povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona k zásahům do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů pro druhy sýček obecný (*Athene noctua*) a sova pálená (*Tyto alba*), chráněné dle § 50 zákona v kategorii silně ohrožené.

Výjimka je požadována pro účel Aplikace rodenticidu **Stulox II** plošným rozhozem v dávce 10 kg/ha na pozemky v katastrálním území Peruc. Soupis půdních bloků, na kterých má být přípravek aplikován, je uveden v žádosti, která je přílohou tohoto oznámení.

Zároveň krajský úřad oznamuje podle § 36 odst. 3 správního řádu, že v tomto řízení byly shromážděny podklady pro vydání rozhodnutí a účastníci řízení mají možnost se k nim vyjádřit. Účastníci řízení jsou oprávněni navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí. Dále mají právo nahlížet do spisu, a to na Krajském úřadě Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, budova C, Stroupežnického 1326/16 Ústí nad Labem, kancelář č. 310, nejlépe po předchozí domluvě. Předpokládány termíny vydání rozhodnutí je po uplynutí osmi dnů od doručení tohoto oznámení všem účastníkům řízení. Spolky mohou být účastníky správního řízení dle § 70 odst. 3 zákona, pokud svou účast písemně oznámí v zákonem stanovené lhůtě.

RNDr. Tomáš Burian
ředitel oddělení životního prostředí

SLOVENSKÉ VOLBY

RUSKÁ INVAZE

DOM

Soud potrestal traviče divokých zvířat, který vstříkoval zakázaný ka

21. 12. 2022

Třiasedmdesátiletý muž z Milovic na Břeclavsku živočichy nervovým jedem karbofuranem, sou podmíněný trest. Je to podruhé, co byl v Česku volně žijících zvířat. V tiskové zprávě to ve středu oznámila Česká společnost pro ochranu přírody (ČSO)

[iDNES.cz / MAGAZÍNY](#) Ona Auto Bydlení Revue Technet Mobil **Cestování** Hobby Xman Bonusweb

Nečekaný obrat na Šumavě. Na Modrý sloup turisté nesmí, rozhodl soud

9. července 2013 11:34

Turisté, kteří se už příští týden měli dostat po desítkách let přímou cestou na bývalý hraniční přechod Modrý sloup u Modravy na Šumavě, mají smůlu. Českobudějovický soud zrušil rozhodnutí správy národního parku a cestu nepovolil otevřít. Kvůli tomu, že tam žije ohrožený tetřev hlušec.

Role NGO v ochraně přírody

- praktická ochrana přírody
- pozemkové spolky
- hlídací psi
- lobbisté

VRAŤME ŽIVOT DO KRAJINY!

PETICE ČSO A ČMMJ ZA ZDRAVÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

56 602 PODPISŮ PETICE

DĚKUJEME VŠEM, KTEŘÍ SE ZAPOJILI
NAŠE AKTIVITY ZA KRAJINU ALE NEKONČÍ!

Ukončením sběru podpisů naše snaha o zdravější krajinu nekončí - zjistěte více o našich aktivitách

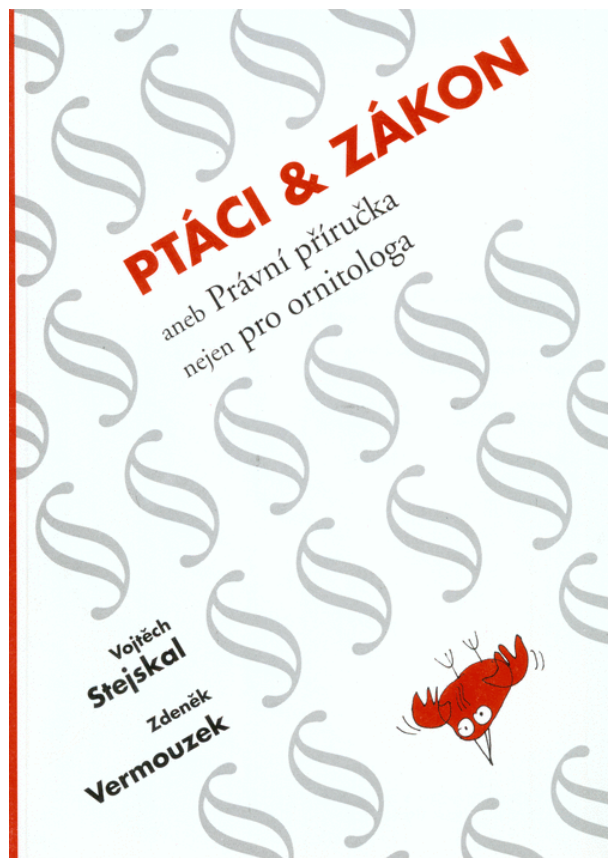
Naše krajina vymírá vinou příliš intenzivního hospodaření!
Mizí sýčci, skřivani, koroptve, motýli, zajíci... Pokusme se o
záchranu krajiny, dejme jasný vzkaz politikům, že chceme
krajinu pestrou, plnou života!

Pro krajinu jsme
nasbírali 56 602
podpisů!

Role NGO v ochraně přírody

- praktická ochrana přírody
- pozemkové spolky
- hlídací psi
- lobbisté
- EVVO

Role NGO v ochraně přírody

- praktická ochrana přírody
- pozemkové spolky
- hlídací psi
- lobbisté
- EVVO
- nadační podpora

Kašpar J.: Neziskovky a ochrana přírody. Ochrana přírody 2010/2

Role NGO v ochraně přírody

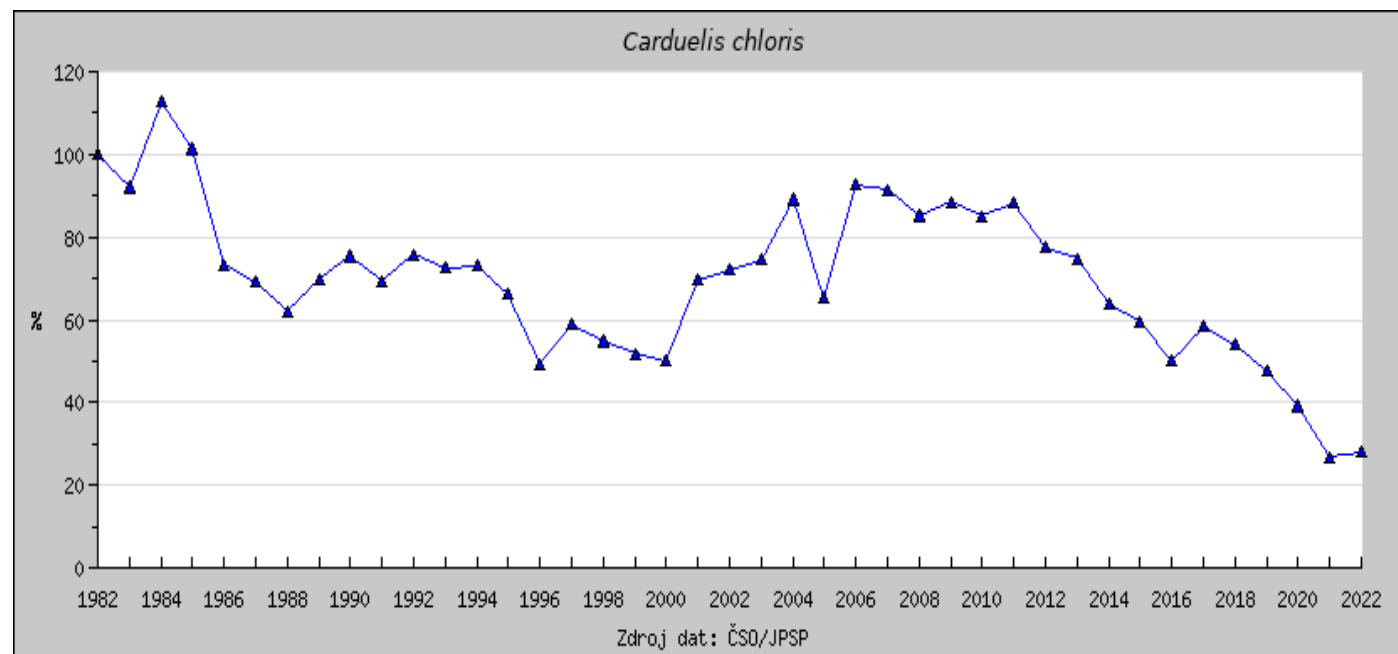
- praktická ochrana přírody
- pozemkové spolky
- hlídací psi
- lobbisté
- EVVO
- nadační podpora

Kašpar J.: Neziskovky a ochrana přírody. Ochrana přírody 2010/2

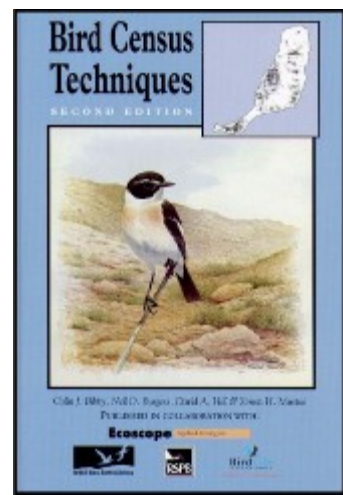
- výzkum a monitoring

Monitoring

- monitoring = průběžné sledování
- změna v čase
- stabilní metodika
- min. 5 časových bodů

Metodiky: pecbms.info

Vědecký výzkum

- obrovský vývoj za posledních 100 let
- hypotéza—metodika—recenze—publikace
- sofistikované metody
- angličtina
- ! konkurence
- ! granty, móda, jména
- ! podvody, krádeže nápadů
- ! ...

Amatérská ornitologie

Mohou být
amatéři dnes
nějak užiteční?

Občanská věda

Deset principů

1. zapojení občanů
2. vědecký výstup
3. přínos pro všechny
4. zapojení ve více fázích
5. zpětná vazba
6. chyby a omezení
7. otevřený přístup/otevřená data
8. poděkování
9. evaluace
10. právní a etické aspekty

ecsa.citizen-science.net

Open access/open data

Open access – výstupy, „články“

Open data – data, databáze

share

remix

commercial

share

remix

share

PD

most open

CC0

BY

BY

SA

BY

NC

BY

NC

SA

BY

ND

BY

NC

ND

all rights reserved

least open

Občanská věda v ČSO

Bezpečné zastávky

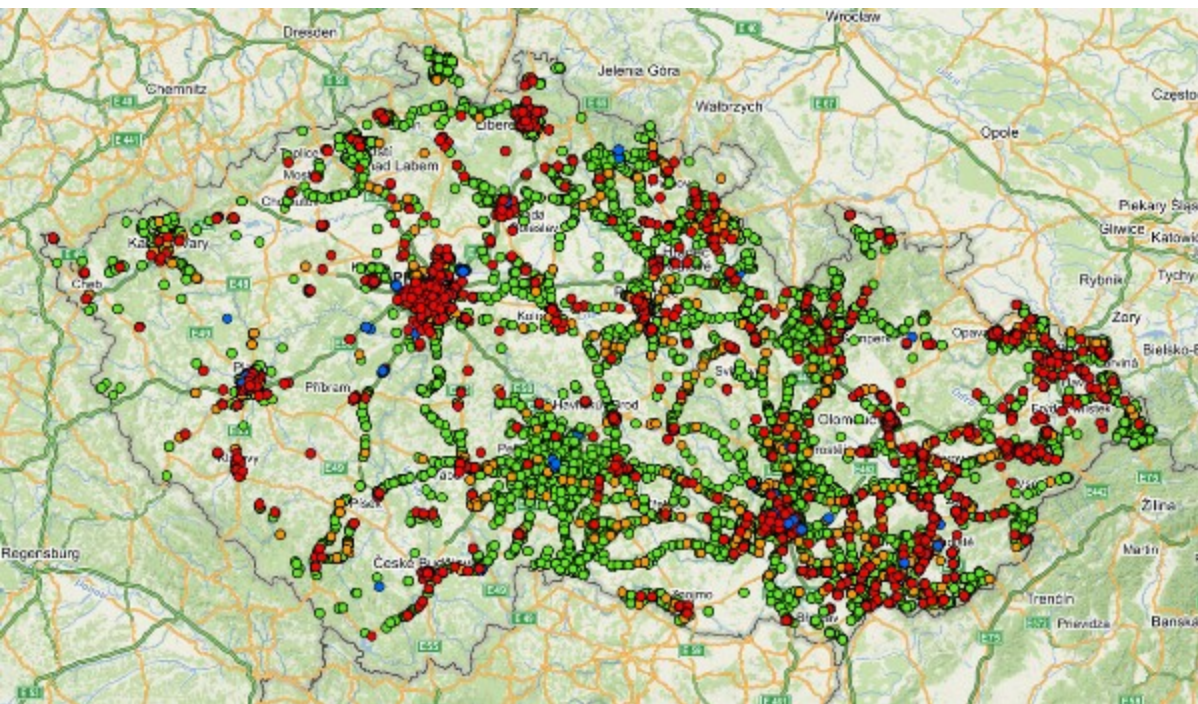

zastavky.birdlife.cz

- jednoduché a důležité

S S S

Bezpečné zastávky

Kolšov, rest. ✓

Mrtvý pták pod zastávkou?

Ne Ano

Prosklené plochy

Žádné nebo [dobře zabezpečené](#) Alespoň jedna větší nezabezpečená nebo [špatně zabezpečená](#)

Fotografování ptáků na sloupech

avif.birds.cz

- jednoduché, ale užitečné
- pole Aktivita!

S S S

Hnízdění čápů bílých

cap.birdlife.cz

- fenologie
- početnost
- úspěšnost hnízdění

S S S

Sčítání čápů 1934

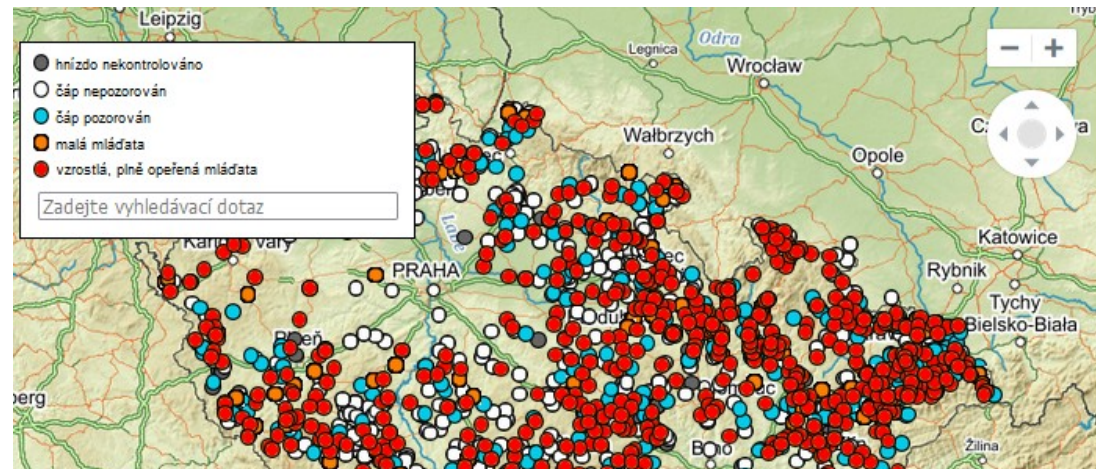

Page 162

Lesní pých	Lichva	Čáp

125

Hnízdění čápů bílých

Čapí statistika letošního roku

počet hnízd celkem (bez zaniklých)	1625
z toho letos nekontrolovaných	59 (4 %)
z toho letos kontrolovaných	1566 (96 %)
z toho letos obsazených	1011 (65 %)
z toho s malými mláďaty	659 (65 %)
z toho s plně vzrostlými mláďaty	715 (71 %)
počet letos nových hnízd	126
počet spolupracovníků	1021

Hnízdo čápa bílého

Fotka

Mapa

Obec / část obce **Vičice [JE]**

Bližší určení **č.p. 107 a 110, sloup
el. vedení bez drátů**

Poslední kontrola **28. 7. 2022**

[→ SOS!](#) [→ Upravit hnízdo](#) [→ Vložit pozorování na hnízdě](#)

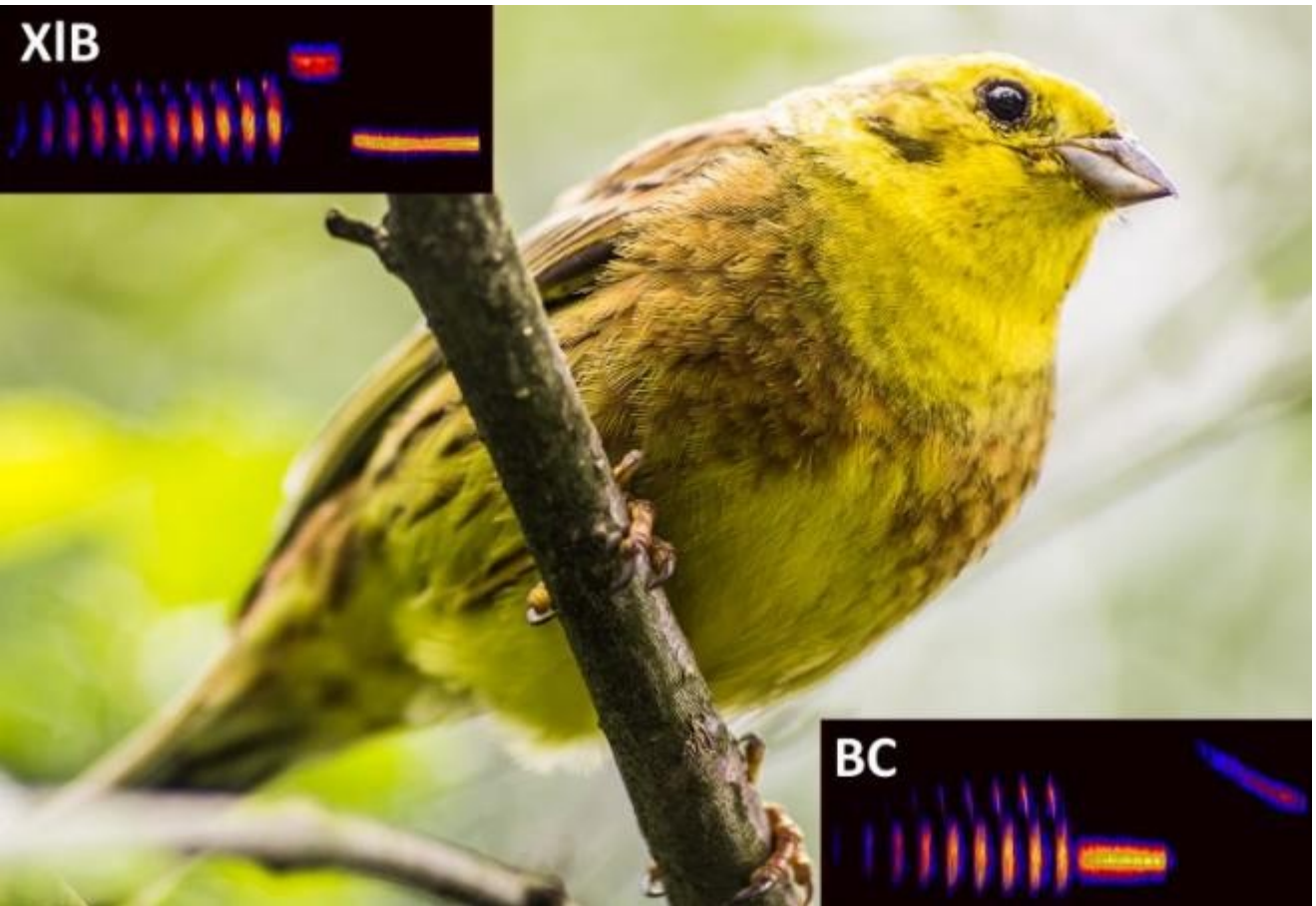

Pozorování

Výsledky

Rok 2022:	4 vyvedená mláďata
Rok 2021:	3 vyvedená mláďata
Rok 2020:	3 vyvedená mláďata
Rok 2019:	3 vyvedená mláďata
Rok 2018:	4 vyvedená mláďata
Rok 2017:	není známo, zda bylo hnízdo obsazeno
Rok 2016:	obsazeno párem s mladými, ale neví se, zda a kolik mláďat bylo vyvedeno
Rok 2015:	čápi hnízdo občas navštěvují
Rok 2014:	na hnízdě dlouhodobě přítomen celý pár, ale nezjištěny hnízdní projevy
Rok 2013:	čápi na hnízdě, zřejmě došlo alespoň k začátku hnízdění, ale nejsou dostupné informace, zda mláďata byla vyvedena či ne

Nářečí českých strnadů

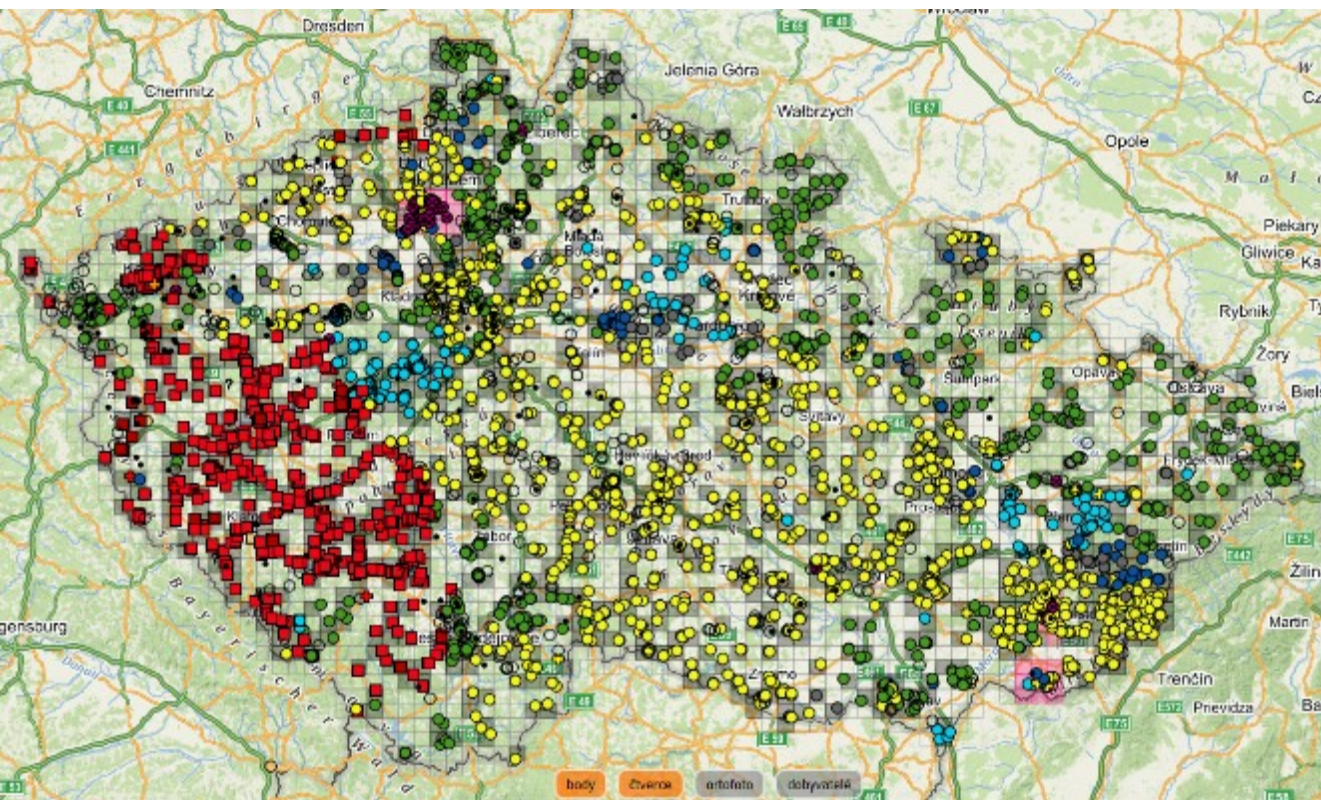

strnadi.cz

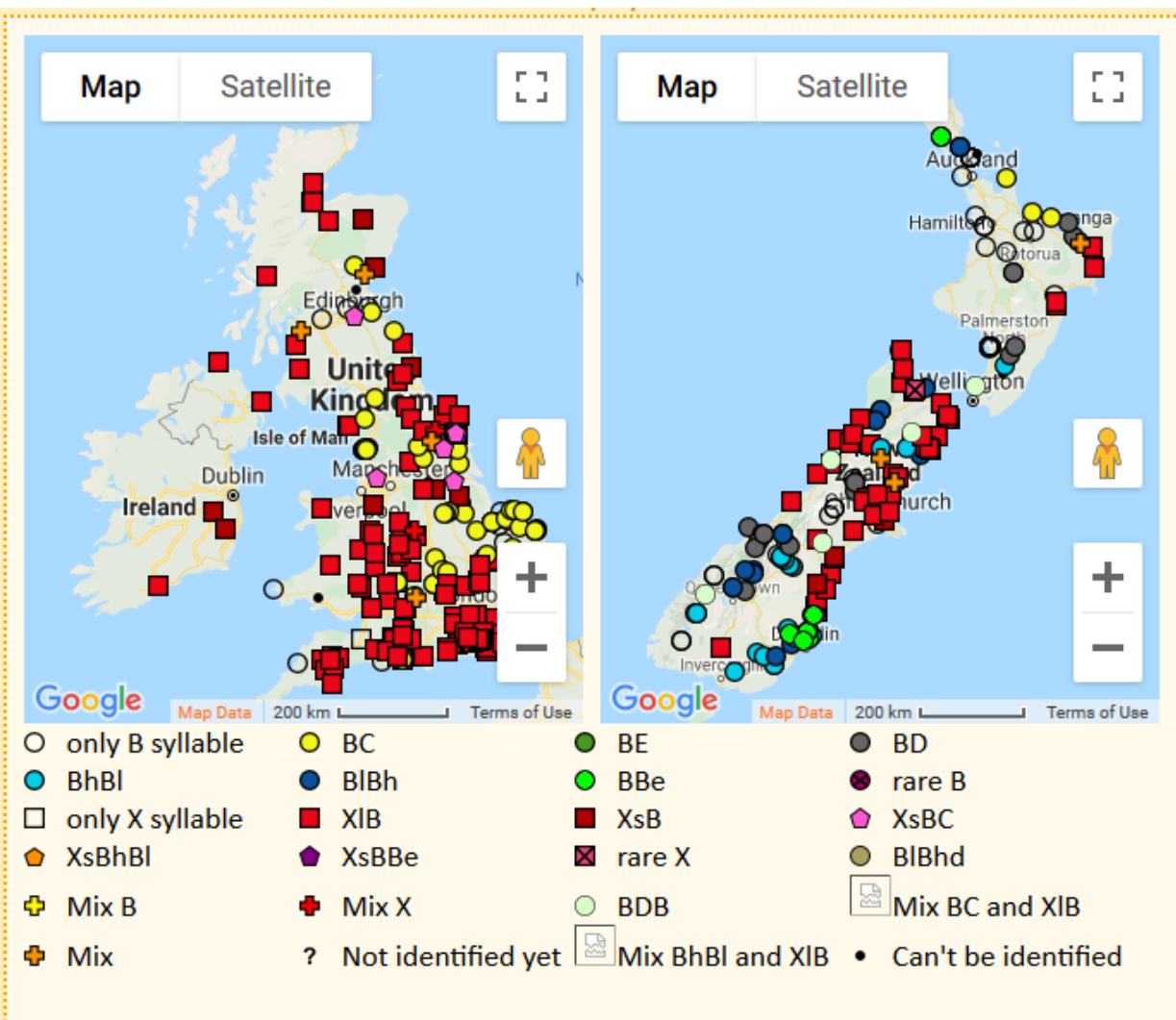
- jen mobil a poznat strnada
- metodika!

S S S

Nářečí českých strnadů

Nářečí českých strnadů

yellowhammers.net

Ptačí hodinka

ptacihodinka.birdlife.cz

- zimní sčítání ptáků
- na krmítku i bez něj
- metodika!

S S S

Ptačí hodinka

Jak jsme sčítali v roce 2023:

28 625

18 846

517 383

Nejčastěji pozorované druhy

	1. sýkora koňadra
	2. sýkora modřínka
	3. kos černý
	4. hrdlička zahradní
	5. vrabec polní

5.–7. ledna 2024

PTAČÍ HODINKA

Zapojte se do zimního sčítání ptáků s Českou společností ornitologickou

Výsledky pozorování zašlete do 14. 1. 2024

Začínám sčítat v hodin. Konec za 60 minut.

pomocný sčítací arch

nejčastější druhy

sýkora koňadra

nejvyšší počet

sýkora modřínka

nejvyšší počet

kos černý

nejvyšší počet

vrabec polní

nejvyšší počet

vrabec domácí

nejvyšší počet

zvonek zelený

nejvyšší počet

brhlík lesní

nejvyšší počet

hrdlička zahradní

nejvyšší počet

pěnkava obecná

nejvyšší počet

strakapoud velký

nejvyšší počet

straka obecná

nejvyšší počet

červenka obecná

nejvyšší počet

další druhy

nejvyšší počet

nejvyšší počet

nejvyšší počet

nejvyšší počet

nejvyšší počet

nejvyšší počet

nejvyšší počet

nejvyšší počet

žádní ptáci nespříteli

Prilétlo během sčítání málo ptáků, či dokonce žádní? I takové výsledky se počítají a je důležité je odeslat.

Jenom díky tomu se dozvíme, kde ptáci chybí.

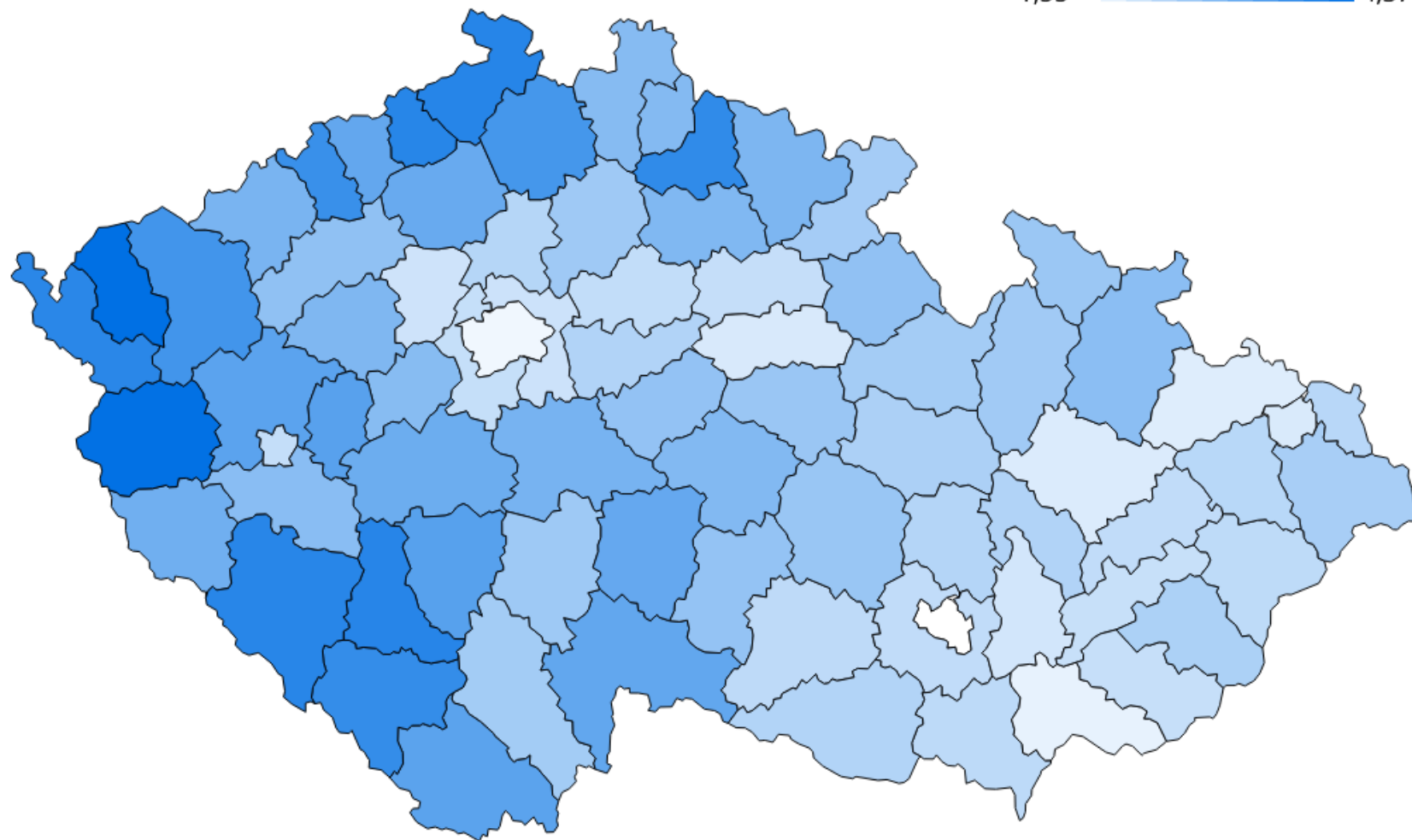
Výsledky odešlete online na:
ptacihodinka.cz

Uzávěrka 14. 1. 2024

Ptačí hodinka

1,55 4,37

Ptačí choroby

Formulář pro záznam ptačích chorob

Při výskytu nemoci je potřeba okamžitě zakročit. Přečtěte si, jak [zabránit dalšímu šíření](#).

Pokud máte účet na [birds.cz](#), můžete se přihlásit. Přihlášení není povinné.

Jméno *

vermouzekz

Heslo *

.....

Přihlásit

Vyberte druh*

SÝKORA MODŘÍNKA

ZVONEK ZELENÝ

KOS ČERNÝ

JINÝ DRUH

birdlife.cz/choroby

- nemocní a mrtví ptáci
- na krmítku i mimo něj

S S S

Faunistická databáze

AVIF NOVINKY VYHLEDÁVÁNÍ VLOŽIT VIZUALIZACE DAT NÁPOVĚDA PROJEKTY ZV

Zajímavá pozorování PŘEJÍT NA POKROČILÉ

POZOROVÁNÍ VYCHÁZKY GALERIE MAPA

Datum	Druh	Počet	Lokalita	Pozorovatelé	Projekt
15. 10. 2023	<u>racek mořský</u>	1	Most [MO]	Miroslava Horáková	
15. 10. 2023	<u>budníček menší</u>	2	Chvalšiny [CK]	Silvie Jindrová	
15. 10. 2023	<u>žluna šedá</u>	1	Chvalšiny [CK]	Silvie Jindrová	
15. 10. 2023	<u>vodouš šedý</u>	2	rybníky Horní a Dolní ...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	<u>holub hřivnác</u>	600	VN Újezd - Kyjice , Vr...	Miroslava Horáková	
15. 10. 2023	<u>kulík písečný</u>	5	VN Újezd - Kyjice , Vr...	Miroslava Horáková	
15. 10. 2023	<u>jespák obecný</u>	50	VN Újezd - Kyjice , Vr...	Miroslava Horáková	
15. 10. 2023	<u>kulík bílý</u>	19	VN Újezd - Kyjice , Vr...	Miroslava Horáková	

EXPORT 1 - 100

avif.birds.cz

- faunistika
- fenologie
- ...

S S S

Kompletní seznamy

AVIF NOVINKY VYHLEDÁVÁNÍ VLOŽIT VIZUALIZACE DAT NÁPOVĚDA PROJEKTY ZV

Všechna pozorování PŘEJÍT NA POKROČILÉ

POZOROVÁNÍ VYCHÁZKY GALERIE MAPA

Datum	Druh	Počet	Lokalita	Pozorovatelé	Projekt
15. 10. 2023	sýkora uhelníček		les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	káně lesní	1	les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	střízlík obecný		les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	strakapoud velký		les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	kos černý		les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	čížek lesní	min 10	les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	králíček ohnivý		les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	
15. 10. 2023	červenka obecná		les SZ od obce, Jihla...	Marek Kyselica	

EXPORT 1 - 100

avif.birds.cz

- základ systematické práce

S S S

Hnízdiště rorýsů, kavek a jiříček

rorysi.cz

- mapování hnízdišť
- metodika!

S S S

Hnízdiště čejek a kulíků

birdlife.cz/mapovani-hnizdist-cejky-chocholate

- základ účinné ochrany
- metodika!

S S S

Hnízdiště čejek a kulíků

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

Agroenvironmentálně-klimatická opatření
Program rozvoje venkova 2014–2020

Ochrana čejky chocholaté

Informační materiál
pro zemědělce

8

Informační materiál pro zemědělce

údaje PRV 2015-2020 k datu). Pokud je hnízdiště čejky vymezeno, najdete ve sloupci „typ louky“ slovo „ČEJKA“.

ku na záložce „Podrobné“ v části „AEO info – ENVIRO vymezení PRV 2015-2020“.

2. Informaci o vymezeném hnízdišti lze rovněž najít na konkrétním dílu půdního blo-

3. Vymezené hnízdiště lze graficky znázornit v mapě zapnutím žárovky v části „Dotace Nové ENVIRO“.

Parcela	Typ louky
11.2.2018	1. Dálkové
11.2.2018	2. Původní SRS v detailní územní studii
11.2.2018	3. Agropar v rámci územní studie PRV 2015-2020 k datu
11.2.2018	4. Dálkové v rámci územní studie

Stručný přehled podmínek podopatření

Od 1. 1. do 15. 6.
zabránit přejezdům
zemědělské i jiné techniky.

Od 16. 6. do 15. 7.
vysít stanovenou směs
(certifikované nebo uznané
osivo).

Od 15. 11. do 31. 12.
zapravit porost do půdy.

Doklady prokazující množství
a kvalitu osiva uchovávat
po dobu 10 let.

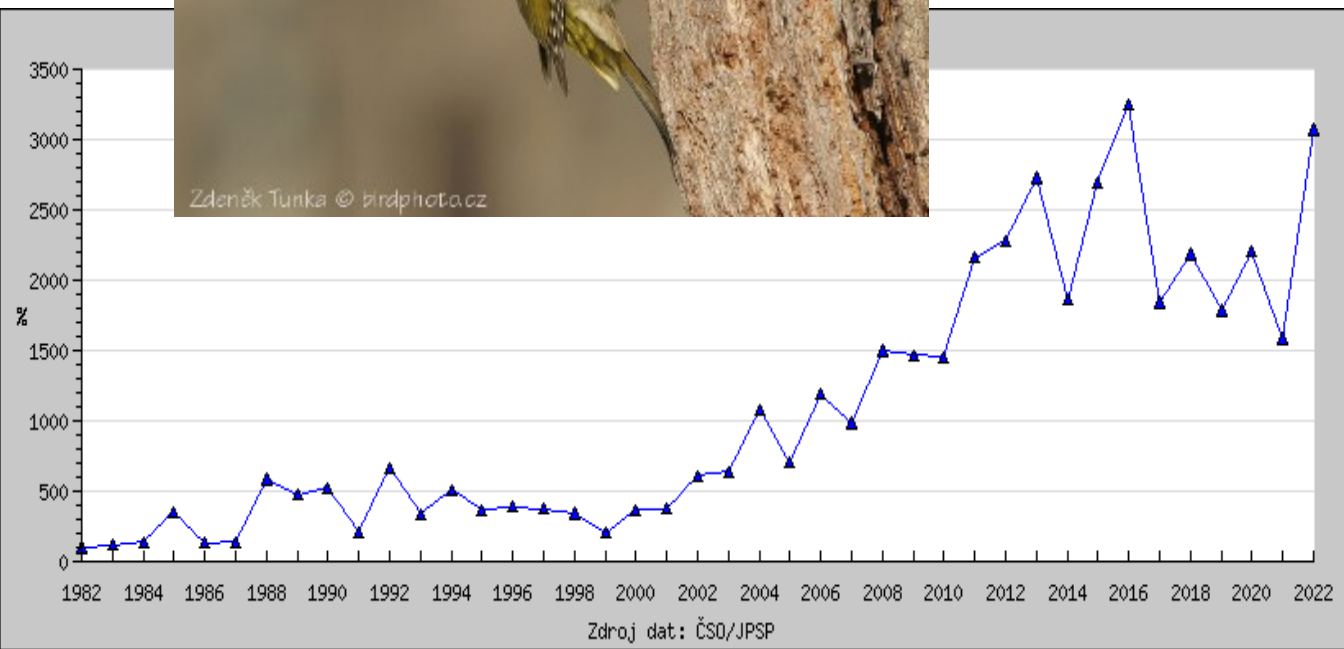
Pracovní skupiny

birdlife.cz/pracovni-skupiny

- SOVDS — dravci a sovy
- SVOB — bahňáci
- jeřábi
- chřástal polní
- patronátní skupiny ptačích oblastí

Liniové sčítání druhů (LSD)

birdlife.cz/lzd

- meta systematické ornitologické práce
- metodika!

S S S

Liniové sčítání druhů (LSD)

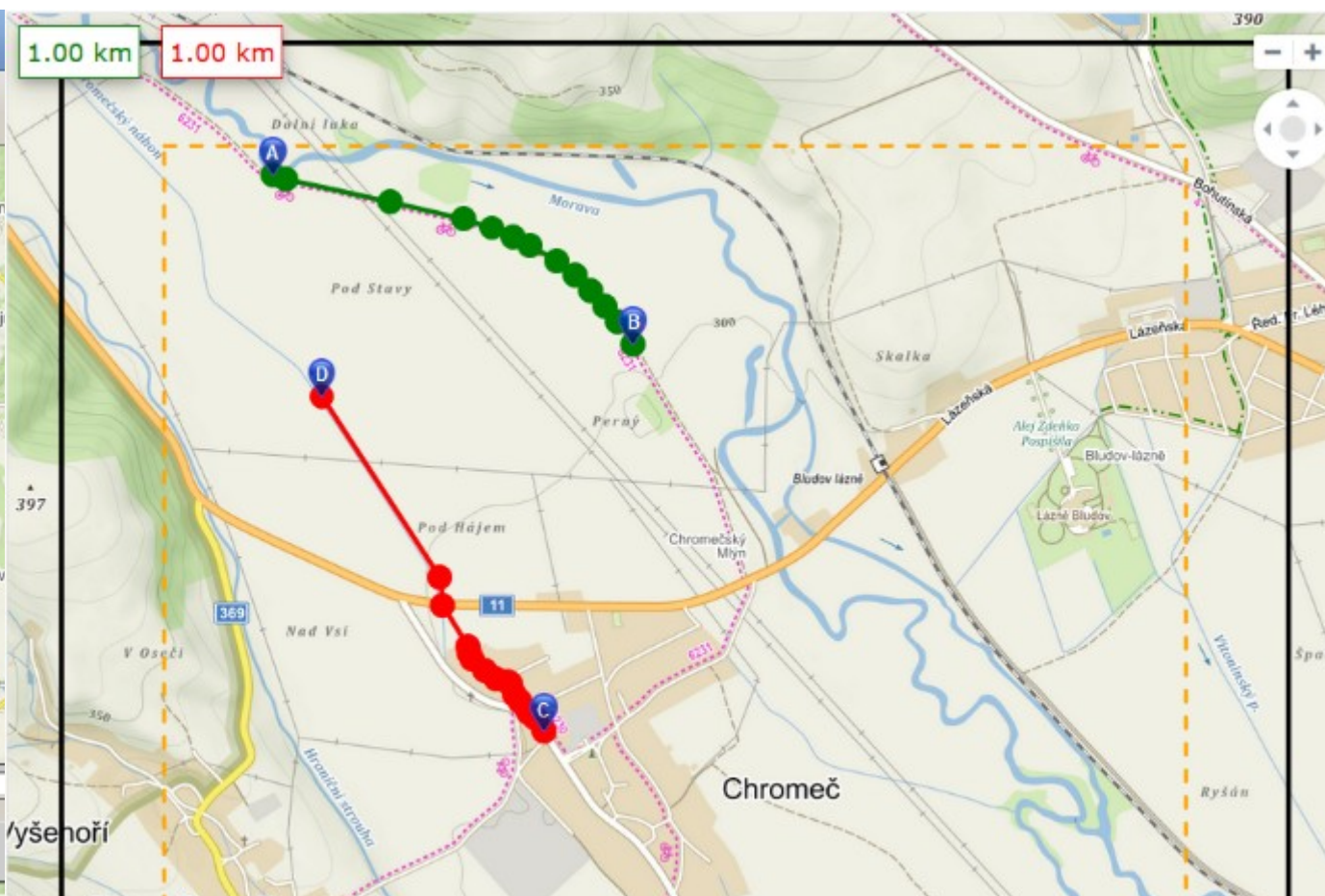
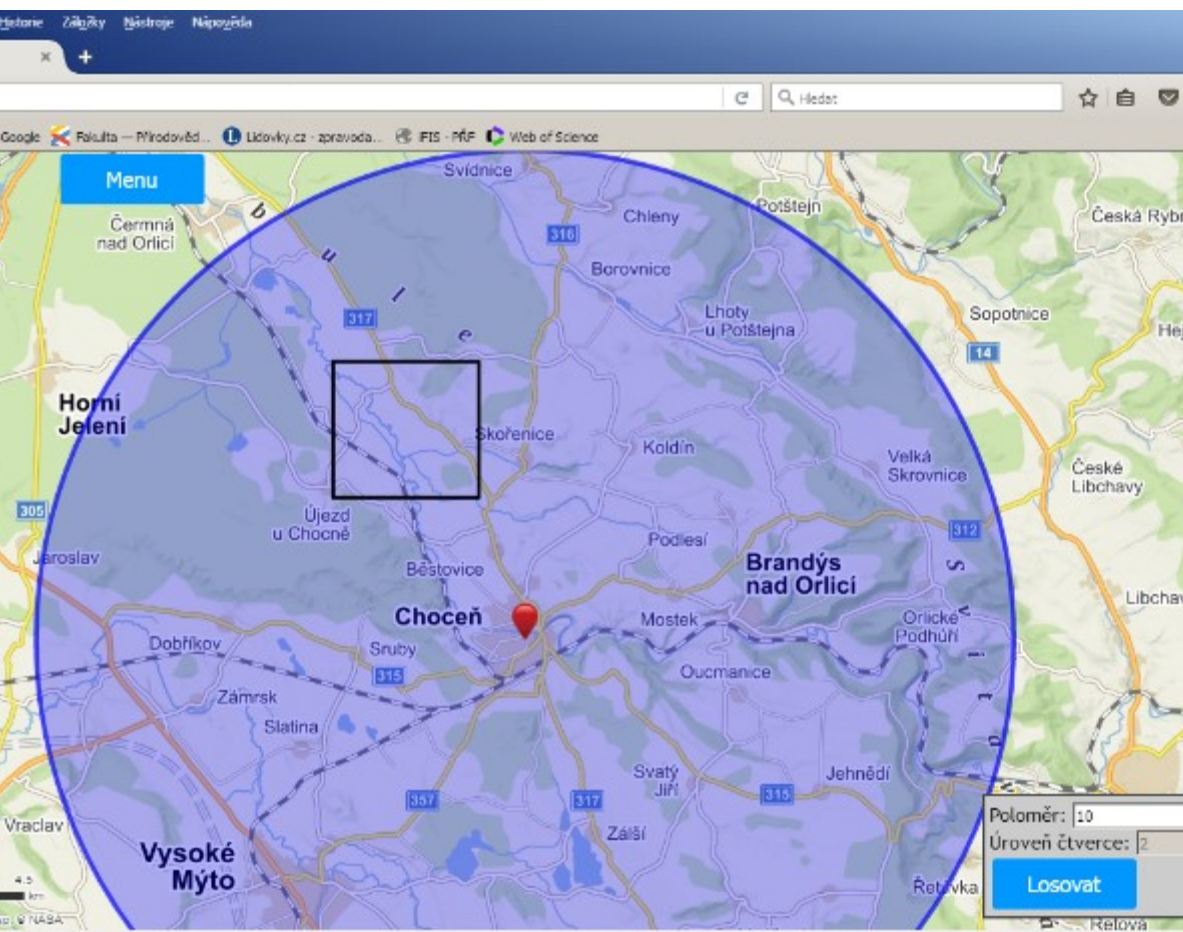
- přesná poloha
- podrobnosti o chování
- digitální záznam
- reprezentativnost
- standardizace

Jak uvařit LSD?

- znáhodněný výběr ploch
- dvě kilometrové linie

Trip s LSD

- pohyb 1 km/hod.
- pozice všech ptáků
- pozice pozorovatele
- přesný čas pozorování

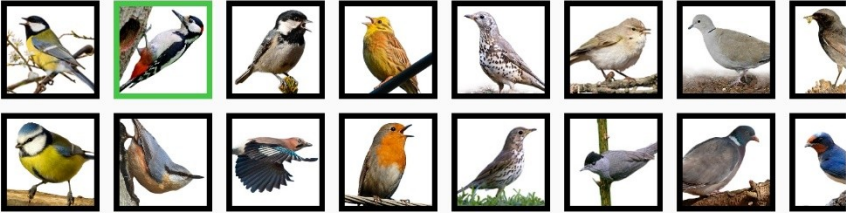
Podrobnosti

- způsob zjištění
- teritoriální chování
- počet
- zvláštní kategorie:
 - přelet
 - rodinka
 - hnízda

67% 11:52

< strakapoud velký >

ZRUŠIT ULOŽIT

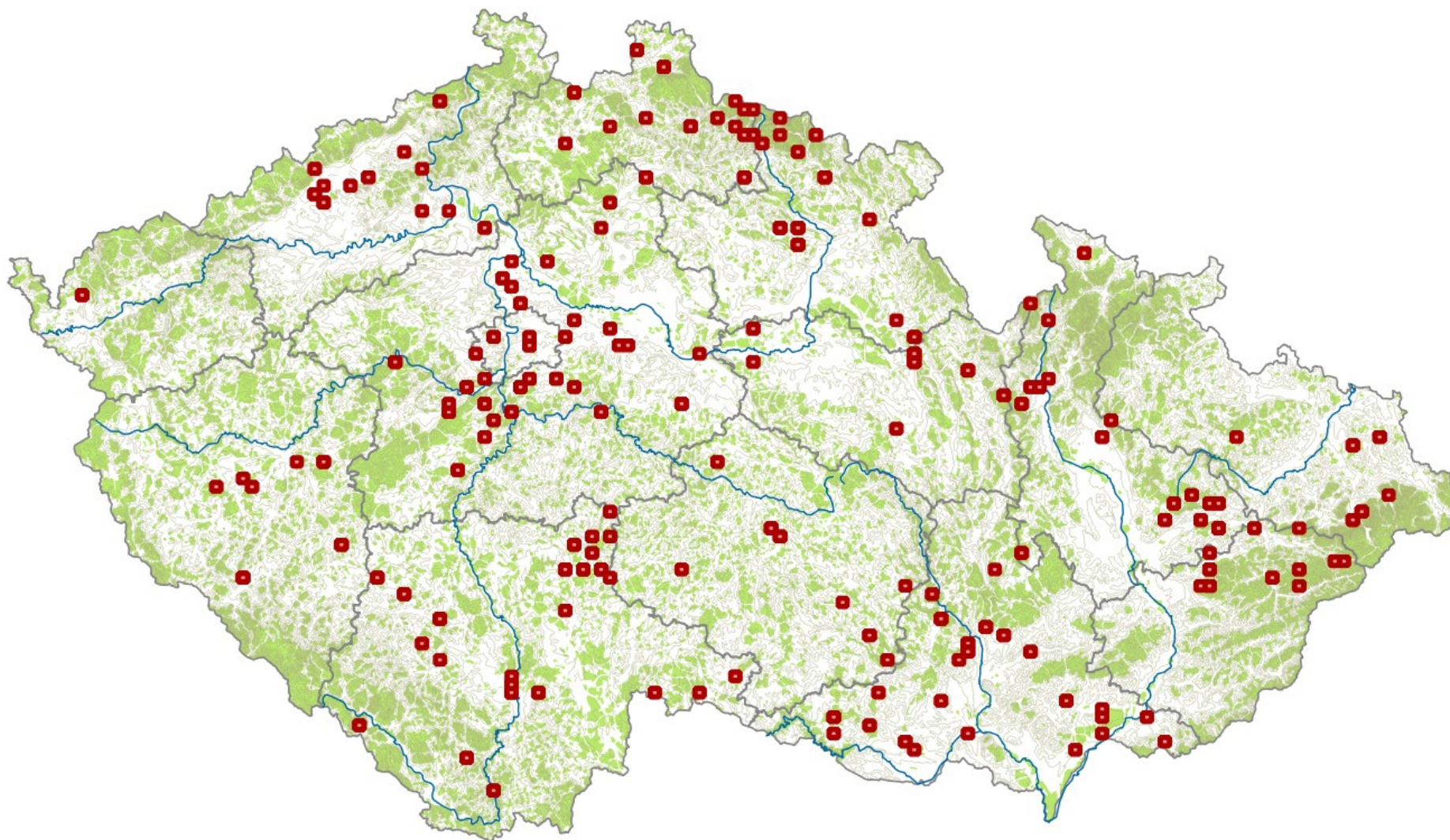
strakapoud velký X ▾

VIDĚNÝ	SLYŠENÝ
OSTATNÍ	ZPĚV
1 Počet	TERITORIÁLNÍ
PŘELET	
RODINKA	Počet
HNÍZDO	1 Počet

Android navigation bar

Sčítání 2023

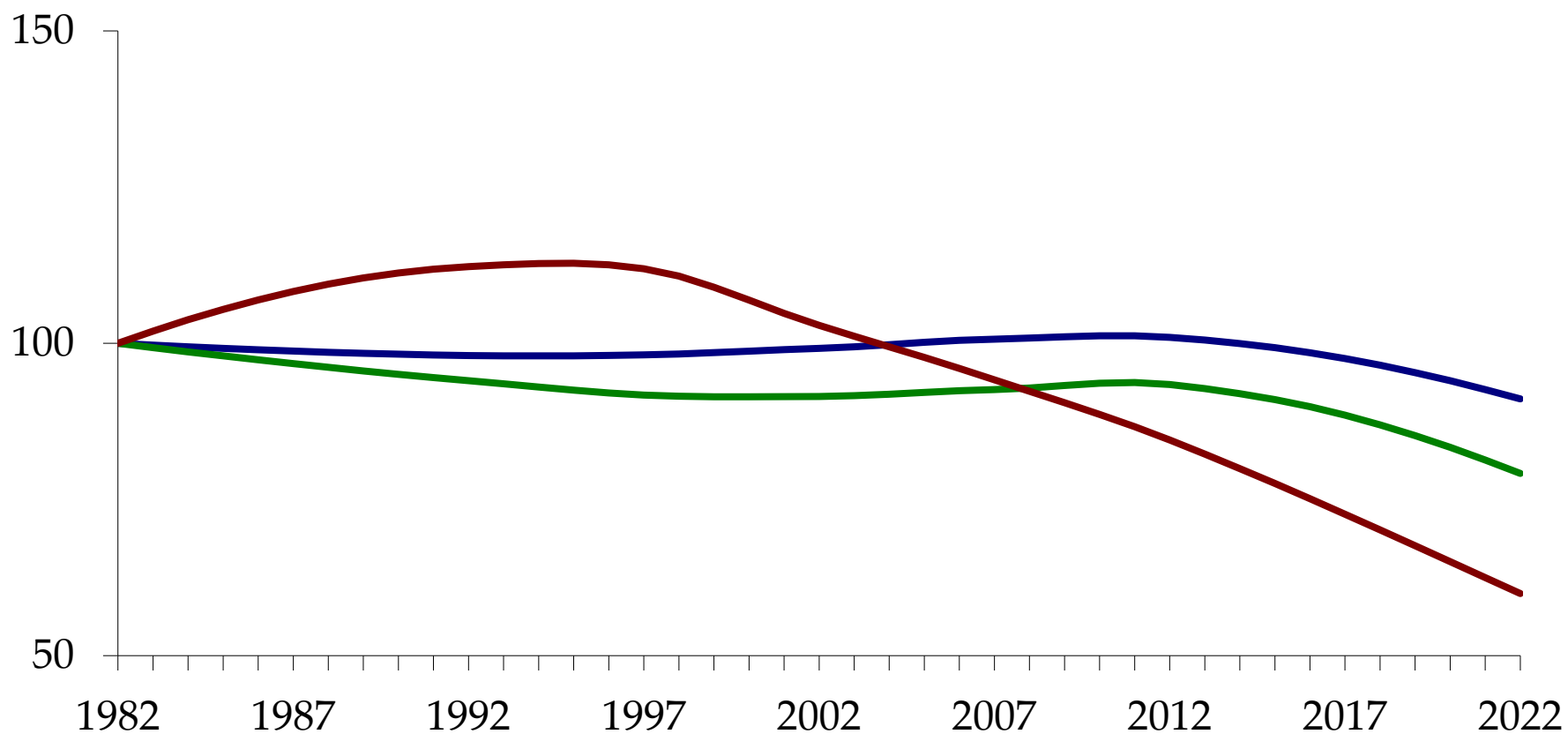
92

179

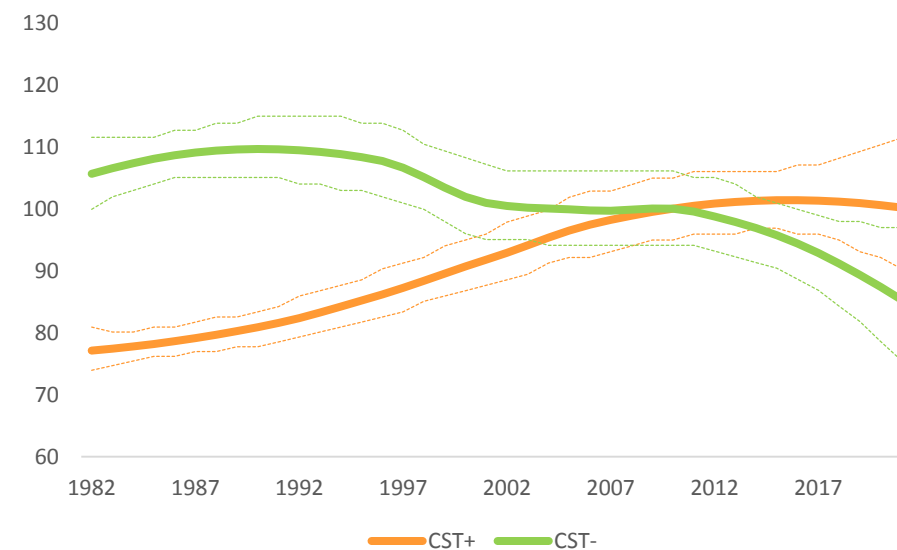
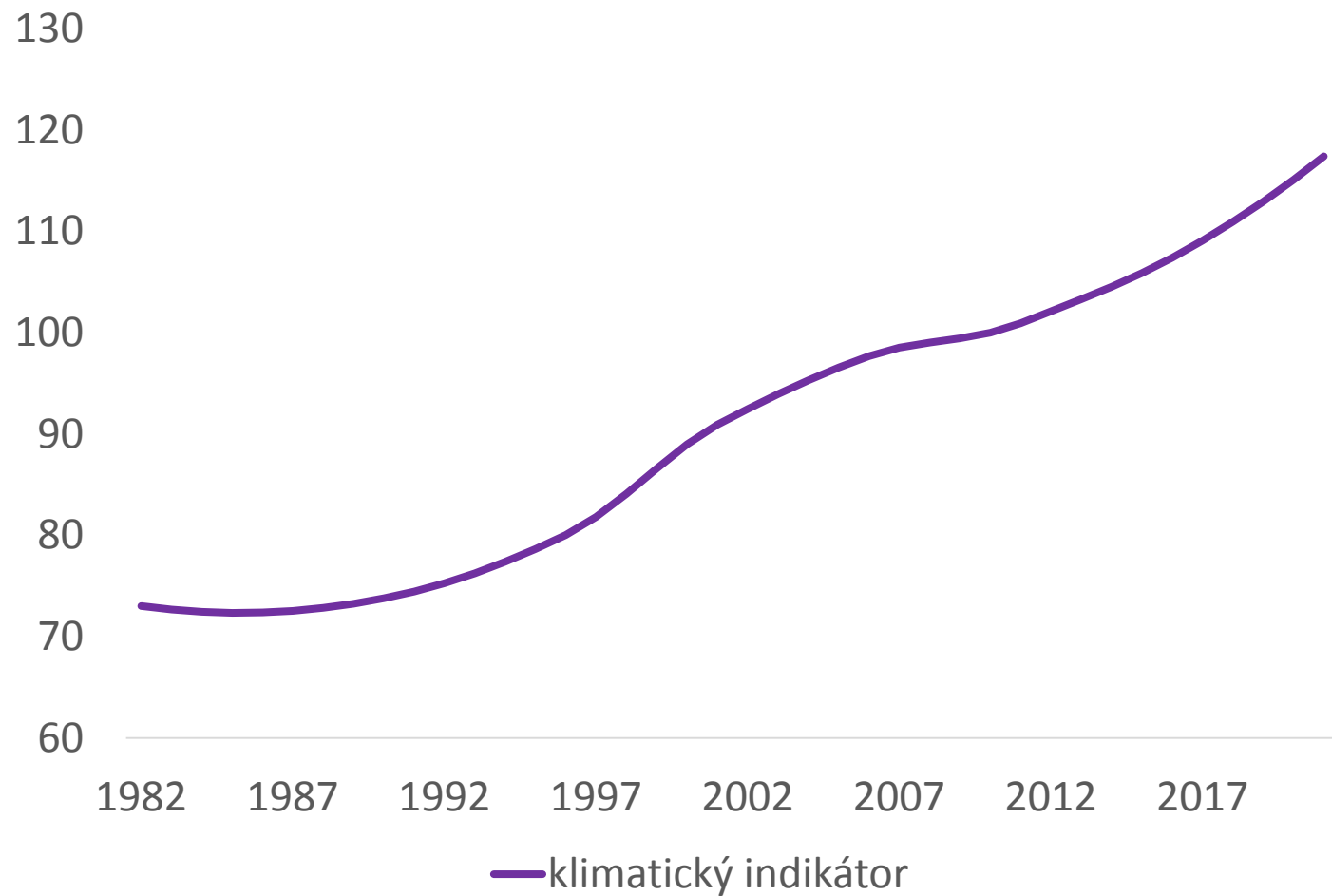
S 130 482

Vícedruhové indikátory

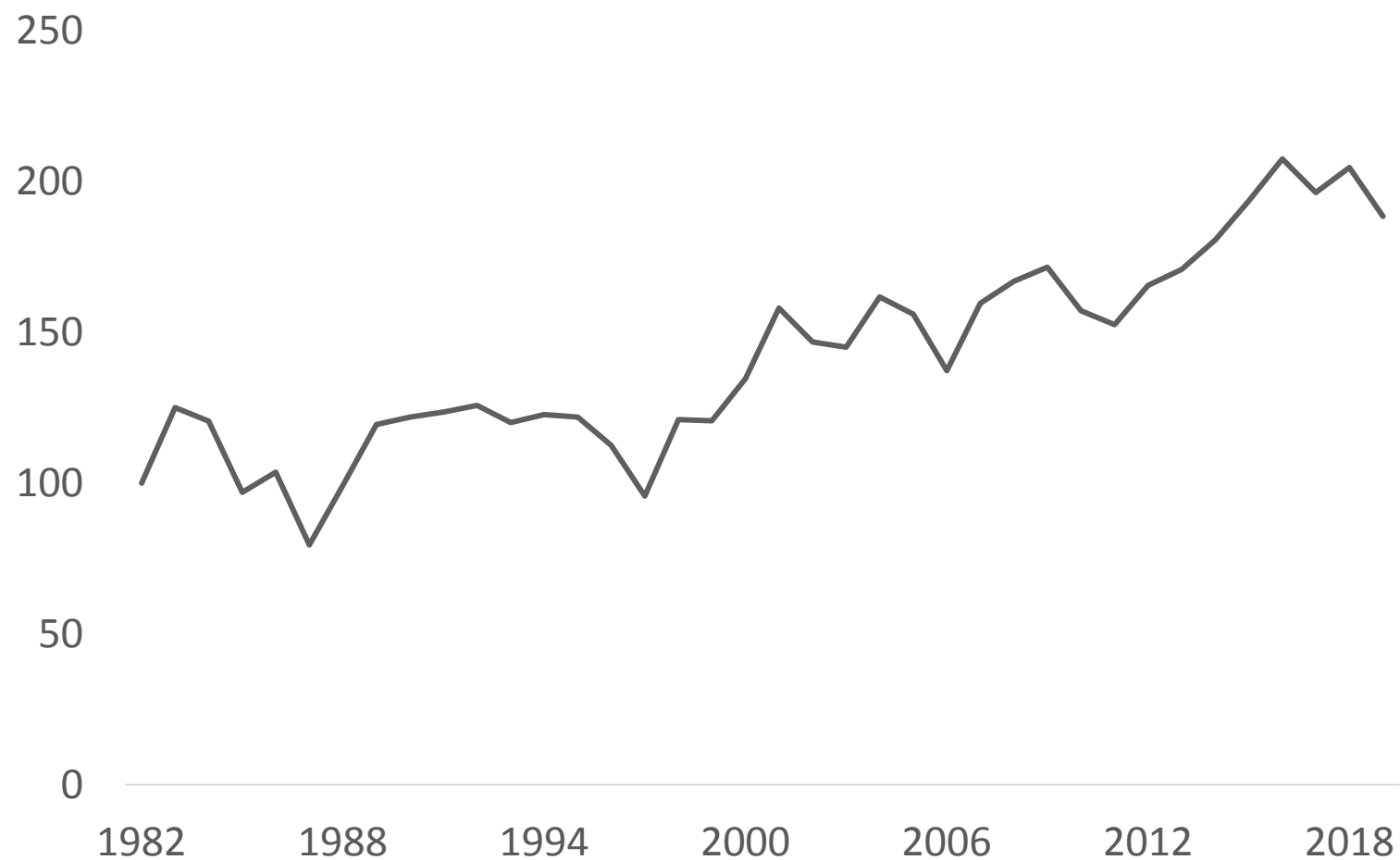

- Indikátor běžných druhů ptáků
- Indikátor lesních druhů ptáků
- Indikátor ptáků zemědělské krajiny

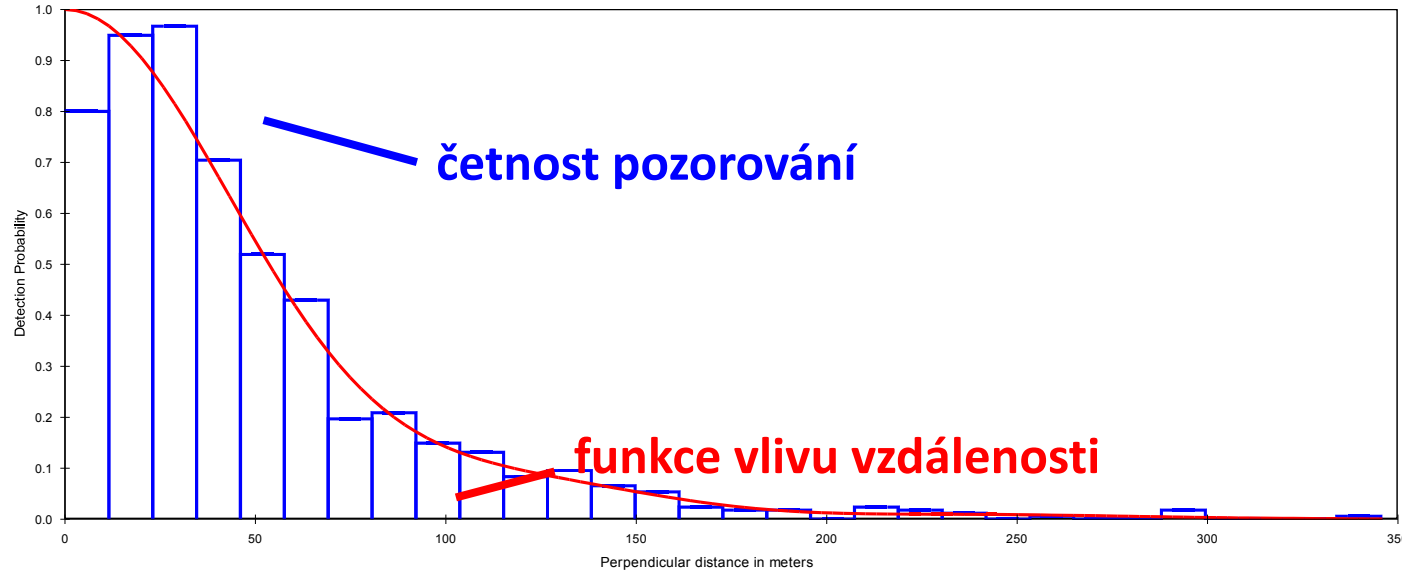
Klimatický indikátor

A co kosové? Vymřou?

Odhad hustoty populací

- **zjištěno:** 6 teritoriálních jedinců / 1 km²
- **pravděpodobnost zjištění:** 0,18
- **přepočítaný odhad:** 30 teritoriálních jedinců / 1 km²

Celostátní populace

- **expertní odhad** (atlas 2014/17): 3,2–6,4 M párů
- **„supertransekt“** (2004/05 + trend): 1,0 M párů
- **LSD** (zkušební výpočet) 1,2 M párů

Sčítejte LSD!

www.birdlife.cz/lsd

verm@birdlife.cz

Poděkování

- všem účastníkům sčítání
- J. Reif, P. Voříšek (spoluorganizátoři)
- T. Telenský (metodika)
- P. Černý, Z. Janoška, P. Hejný,
T. Ježek, J. Kopecký, P. Onderka
(programování)

Občanská věda v ČSO

Stačí si vybrat!

birdlife.cz/obcanska-veda

Tomáš Bělka © birdphoto.cz

Použité a další zdroje I.

zákon č. 89/2012 Sb., **občanský zákoník**: zakonyprolidi.cz/cs/2012-89 (k nevládním organizacím 118—418)

Kašpar J. 2010: **Neziskovky a ochrana přírody**. Ochrana přírody 2010/2: 22-23.

výroční zprávy neziskových organizací – k dohledání na webech organizací a ve Sbírce listin
(ČSO: or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-šfirma?ico=49629549)

European Citizen Science Association: ecsa.citizen-science.net

10 principů občanské vědy: osf.io/vma3b

Creative commons: creativecommons.org, creativecommons.cz

Lepczyk Ch., A., Boyle O., D., Vargo T. L. V. 2020: **Handbook of Citizen Science in Ecology and Conservation**.
University of California Press

Dickinson J. L., Bonney R. 2012: **Citizen Science. Public Participation in Environmental Research**. Comstock
Publishing Associates

Použité a další zdroje II.

Pan-European Common Bird Monitoring Scheme: pecbms.info (pod záložkou Methods/Useful reading obsáhlý seznam zdrojů k monitoringu ptáků)

Bibby, C.J., Burgess, N.D. et Hill, D.A. 2000: **Bird Census Techniques**. Academic Press, London, 2nd edition.

Voříšek, P., Klvaňová, A., Wotton, S. and R. D. Gregory 2008: **A best practice guide for wild bird monitoring schemes**. First edition. RSPB/CSO. (ke stažení bigfiles.birdlife.cz/ebcc/BPG)

Občanská věda v ČSO: birdlife.cz/obcanska-veda

Jednotný program sčítání ptáků (vč. populačních trendů druhů): jpsp.birds.cz

Liniové sčítání druhů: birdlife.cz/lsd

Kontakt

Zdeněk Vermouzek

Česká společnost ornitologická

verm@birdlife.cz

773 380 285